

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

de Chr. Opleidingsschool

Plaats : Katwijk Zh
BRIN nummer : 07LT|C1
Onderzoeksnummer : 282974
Datum onderzoek : 28 april 2015
Datum vaststelling : 7 juli 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	9
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	10
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	11
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	15

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

De Christelijke Opleidingsschool Katwijk heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindopbrengsten zijn voldoende en stabiel.
- De school biedt ruim de mogelijkheid om de leerlingen ook vaardigheden in meer brede zin bij te brengen. Dit sluit aan bij wat de leerlingen ook graag willen.
- De lessen spreken de leerlingen aan en de leraren weten hun leerlingen te stimuleren om te leren.
- Het schoolklimaat is prettig, zorgzaam en warm.
- Kinderen voelen zich veilig.
- Voor de schoolontwikkeling zijn er plannen die worden geëvalueerd.
- De school kent een professionele kwaliteitscultuur. De lat ligt hoog en de school ontwikkelt zich verder.
- De school is laagdrempelig, open en vraagt ouders feedback over de kwaliteit van het onderwijs.
- Er is ruimte voor groei bij het klassenmanagement, de bevordering van de zelfstandigheid van leerlingen en het veiligheidsbeleid van de school.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

De eindopbrengsten van 2012, 2013 en 2014 zijn over de hele linie voldoende. De eindresultaten liggen in 2013 tegen het landelijke gemiddelde en in 2012 en 2014 er ruim boven. De school geeft aan trots te zijn op het niveau van haar uitstroom, want de meeste leerlingen gaan naar een school voor voortgezet onderwijs die past bij hun capaciteiten.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning				•

De school gebruikt voor de kernvakken methoden die dekkend zijn voor de kerndoelen. Ook zijn er schoolbrede afspraken gemaakt over de planning van het aanbod. Om meer zicht te krijgen op de ontwikkeling van leerlingen heeft de school de afgelopen jaren een leerlingvolgsysteem ingevoerd voor de kernvakken, de sociaal-emotionele ontwikkeling en methodeonafhankelijke toetsen. Recent is er een datamuur met alle resultaten op leerling-, groeps- en schoolniveau ingericht. Dit is een goede ontwikkeling, want hierdoor krijgen leraren meer inzicht in de kwaliteit van de resultaten van de leerlingen. De

leraren analyseren de opbrengsten van de leerlingen, bespreken deze en maken afspraken voor de zorg. Vervolgens leggen leraren in groepsplannen de organisatie van het onderwijs vast en in het logboek, dat een onderdeel van het leerlingvolgsysteem is, houden ze het bij.

Het didactisch handelen van leraren en het klassenmanagement is samen met twee observanten van de school in kaart gebracht. De lessen voldoen aan basisvoorwaarden. De leraren leggen duidelijk uit, er is rust in de klassen, de lessen zijn voldoende georganiseerd en er is een begin gemaakt met differentiatie. De directie geeft aan dat het didactisch handelen van de leraren nog in ontwikkeling is. Zo zijn er bijeenkomsten georganiseerd over het handelingsgericht werken en het directe instructie model. Bij het didactisch handelen kan de school het onderwijs voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen uitdagender organiseren en de zelfstandigheid van leerlingen vergroten door ze meer verantwoordelijkheid voor het eigen leren te geven.

De ondersteuning voor leerlingen die extra zorg nodig hebben is een sterke kant van het onderwijsproces. De extra zorg is in een ontwikkelingsperspectief vastgelegd, dat geëvalueerd en bijgesteld wordt. In dit document wordt naast de cognitieve ontwikkeling ook de sociaal-emotionele ontwikkeling systematisch bijgehouden en geëvalueerd.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid			•	

Er is sprake van een stimulerend pedagogisch klimaat op de school. De leraren en de directie geven aan trots te zijn op de sfeer op school. Naar aanleiding van de resultaten en de kenmerken van de leerlingen is het hele team getraind in een opbrengstgerichte werkwijze. Deze werkwijze is ingevoerd om de prestaties van leerlingen te verhogen en hiervoor zijn schoolbrede afspraken gemaakt.

Op de Christelijke Opleidingsschool zijn er duidelijke regels, de leraren leren hun leerlingen sociale vaardigheden en tonen voorbeeldgedrag. Verder gaat de school ook regelmatig na hoe het staat met de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Uit de laatste meting kwam naar voren dat de leerlingen zich veilig voelen. In het gesprek met de inspectie hebben de leerlingen dit bevestigd. Verder constateert de inspectie dat bij sociaal onveilige situaties er altijd actie wordt ondernomen. Hoewel de inspectie positief is over het schoolklimaat en veiligheid op school, merkt zij op dat het veiligheidsplan van het bestuur nog niet op maat is gemaakt voor situatie in en om de school.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog				•

De directie heeft sinds het laatste onderzoek van de inspectie gericht gewerkt aan de kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De visie op het onderwijs wordt door het gehele team gedragen en de bereidheid bij de leraren om de onderwijsvisie te realiseren is groot. Belangrijke verbeteringen zijn het klassenmanagement, de afspraken voor het didactisch handelen, de leerlingenzorg en de extra ondersteuning voor zorgleerlingen. Daarnaast is het team open en professioneel en werkt gezamenlijk aan het realiseren van opbrengstgericht onderwijs.

Het team is open en professioneel en werkt gezamenlijk aan het realiseren van opbrengstgericht onderwijs. De professionele cultuur kan een positieve impuls krijgen door de collegiale consultatie te organiseren. Hierdoor zal er meer gebruik gemaakt kunnen worden van de sterke kanten van het team.

De schoolontwikkeling is vastgelegd in een meerjarenplan en een jaarplan. Jaarlijks worden alle activiteiten geëvalueerd en vastgelegd. Het verslag wordt, na bespreking met het team naar het bestuur en de medezeggenschapsraad gestuurd. Ouders geven aan dat de school laagdrempelig is en op open wijze communiceert over het onderwijs en de vorderingen van hun kind(eren). De school zou de stem van leerlingen en ouders een formele plaats kunnen geven in een leerlingenraad en klankbordgroep voor ouders.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Christelijke Opleidingsschool.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Het bestuur van de stichting PCOK voert met enige regelmaat tevredenheidsonderzoeken en interne checks uit. Deze interne checks behelzen vaak de bestudering van de gegevens zoals deze in Cito dan wel in ParnasSys staan. In 2014 / 2015 is een kwaliteitsmedewerker benoemt die de scholen ondersteunt in het kwaliteitsbeleid en op verzoek van directies interventies (klassenobservaties, coaching, schoolanalyses etc.) kan maken. In februari / maart zijn daartoe kwaliteitsgesprekken gevoerd met alle directies. Uit de gegevens die het bestuur heeft, blijkt eenzelfde beeld als die van de inspectie.

Het bestuur onderkent dat de school, ten aanzien van de resultaten een hogere ambitie zou kunnen uitspreken. Alle randvoorwaarden daartoe lijken op orde. De school heeft goede stappen gezet, daar waar het gaat over de kwaliteit van de leerkrachten en de interne zorgstructuur.

Hogere ambities, en het in kaart brengen van de behoefte van de leerlingen, is een belangrijk doel voor de komende periode. Van een school, met een dergelijke kwaliteit en een goede interne structuur, mag een score verwacht worden die duurzaam boven de gemiddelde schoolscore zit. Er moet gestreefd worden naar een score op of boven de bovengrens.

De interne structuur en kwaliteit is goed. Dat betekent dat er een stevige basis ligt om de bovenstaande doelen ook waar te kunnen maken. In de komende jaren lijkt het leerlingaantal ook stabiel te blijven, zodat de randvoorwaarden voldoende aanwezig zijn om deze doelstelling te verwezenlijken.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook de Christelijke Opleidingsschool.

Op 28 april 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleiders en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 28 april 2015 aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONTWIKKELINGSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: KLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.